

บทความที่ :

Article :

6

**รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้
ในท้องถิ่น สำหรับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ
นักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 24**

**A model of Using Learning Resources in School and
Locality for Educational Management and for the
Development of Students' Quality in Kanchanapisek
Wittayalai Kalasin School under the Secondary
Educational Service Area Office 24**

[Received: December 30, 2020; Revised: April 27, 2021; Accepted: April 28, 2021]

ทวีภรณ์ วรชิน*

Taweebhorn Worachin*

*ผู้อำนวยการโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ [Director of kanchanapisekwitthayalai Kalasin
School. Under the office of Kalasin Secondary Educational Service Area];
E-mail taweeporn.w@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบ 2) สร้างรูปแบบ 3) ประเมินผล การใช้รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ 4) ประเมินคุณภาพนักเรียนและประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง หลังจากการใช้รูปแบบสำหรับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์ กลุ่มเป้าหมายมี กลุ่มที่ 1 ผู้บริหาร ครู นักเรียน กรรมการสถานศึกษา และผู้ดูแลแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น 57 คน กลุ่มที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน กลุ่มที่ 3 ผู้ทรงคุณวุฒิ 15 คน กลุ่มที่ 4 ผู้บริหาร ครู นักเรียน กรรมการสถานศึกษา และผู้ดูแลแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น 229 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลบรรยายเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบของความเป็นแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา และท้องถิ่น มี 6 องค์ประกอบ คือ 1) การบริหารจัดการศึกษา 2) การจัดการเรียนการสอน 3) คุณภาพผู้เรียน 4. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง 5. การนิเทศการศึกษา และ 6. การให้บริการแหล่งเรียนรู้ 2. รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและท้องถิ่น มี 7 ขั้นตอน คือ APISIDE ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ 2) การวางแผน 3) การจัดการเรียนรู้ 4) การให้บริการ 5) การสร้างนวัตกรรมและการเชื่อมโยงความรู้สู่สากล 6) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และ 7) การประเมินผลและเผยแพร่ และคู่มือการใช้รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ 3. ผลการประเมินการใช้รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ พบว่า มีระดับการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก 4. ผลการประเมินคุณภาพนักเรียนและประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง หลังใช้รูปแบบ พบว่า นักเรียนมีคุณภาพด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์สูงขึ้นทุกระดับชั้น ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบ; แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา; แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

Abstract

The purpose of this research were: 1) to study the components of a learning resource in school and locality for educational management as well as for the development of students' quality in Kanchanapisek Witthayalai Kalasin School; 2) to create a model that can be used as learning resource in school and local learning resource for educational management and for the development of students' quality in Kanchanapisek Witthayalai Kalasin School; 3) to evaluate the use of model as learning resource and 4) to evaluate the students' quality and satisfaction after using the model. The targeted groups consisted of the following head counts: 1) 57 heads comprised the school directors, teachers, students, school boards and local learning center officers; 2) 5 experts; 3) 15 advisers; and 4) 229 heads comprised the school directors, teachers, students, school boards and local learning resource officers. The research instruments used were 5-point rating scale questionnaires for evaluating results using the model. Assessment the quality of students and the satisfaction of those involved. The statistics used in data analysis were Mean , Standard Deviation and content analysis. The findings were as follows: 1. There were 6 components in a learning resource inschool and locality as AISPSS 1) Administrator, 2) Instructional, 3) Students, 4) Parental, 5) Supervisors, and 6) Service. 2. There were 7 steps on how to use a model for learning resources in school and local learning resource as APISIDE 1) Analysis, 2) Planning, 3) Instructional, 4) Service, 5) Innovation &

Linked to global, 6) Development, and 7) Evaluation and Spreads. In addition, a handbook about how to use a model as learning resource. was also included. 3. The use of a model as learning resource was at high level. 4. The evaluation of students' quality and satisfaction after using the model as learning resource. found that the quality of academic achievement and desirable attributes increased at all levels. The results of the satisfaction had at the highest level.

Keywords: Model; School Learning Resources; Local Learning Resources

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีสาระสำคัญที่เสริมสร้างความใฝ่รู้ การศึกษาค้นคว้า วิจัย อันจะนำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ซึ่งสะท้อนบทบาทของแหล่งเรียนรู้ โดยให้สถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุน ให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนการสอน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีความรอบรู้ จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย อีกทั้งมาตรา 25 กำหนดบทบาทของรัฐในการส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ โดยส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต ทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ อย่างเพียงพอ และมีประสิทธิภาพ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552 : คำนำ) ได้กำหนดกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พุทธศักราช 2552-2561) ไว้ว่า สถานศึกษาทุกระดับต้องพัฒนาสถานศึกษาให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และพัฒนา แหล่งเรียนรู้อื่นๆ สำหรับการศึกษา และการเรียนรู้ทั้งในระบบ นอกระบบ และตาม อัจฉริยะ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต จึงเป็นบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จะต้องตระหนัก ให้ความสำคัญและเห็นคุณค่า ในการดำเนินการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและชุมชนให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม เพราะแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและชุมชน เป็นปัจจัยที่สำคัญให้ผู้เรียน เก็บรวบรวมข้อมูล คิด วิเคราะห์ วิจรณ์ สร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญสำหรับการศึกษาในยุคปัจจุบัน และแหล่งเรียนรู้ยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น และต้องการเข้าไปใช้บริการ เพื่อให้เป็นลักษณะการเรียนรู้ ที่พึงประสงค์ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 คือสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ เน้นกระบวนการเรียนรู้ที่มีความสุข มีทางเลือกและมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

จากการวิเคราะห์บริบทของโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์ พบว่า ยังไม่มีรูปแบบการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ทั้งที่เป็นโรงเรียนที่ได้ตั้งขึ้นตามโครงการเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในมหามงคลวโรกาสที่ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เสด็จเถลิงถวัลย์ราชสมบัติ ครบ 50 ปี เป็นโรงเรียนที่มุ่งจัดการศึกษาด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเน้นการส่งเสริมนักเรียนให้เป็นสุภาพบุรุษและสุภาพสตรี มีระเบียบวินัย เพียบพร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม และเทิดทูนไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และเป็นโรงเรียนที่มีลักษณะสมบูรณ์ มีความพร้อมด้านอาคารสถานที่ ทั้งอาคารเรียน อาคารประกอบ ตลอดจนครุภัณฑ์ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ มีแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาอย่างเพียงพอกับความต้องการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งมีนักเรียนทั้งประเภทประจำและไป – กลับ โรงเรียนตั้งอยู่ที่บ้านเลขที่ 99 หมู่ 16 ตำบลคุ้มเก่าอำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นที่สำคัญอย่างโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร อาทิ เช่น อ่างเก็บน้ำลำพะยังตอนบน อุโมงค์ผันน้ำลำพะยังภูมิพัฒน์ โครงการสาธิตทฤษฎีใหม่ โครงการศิลปาชีพบ้านกุดสิมคุ้มเก่า อนุสาวรีย์พระอิเบศร์วงษา เจ้าเมืองกุดสิมนารายณ์ หลักเมือง และวัดวังคำ ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ที่สามารถเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี แต่ทางโรงเรียนยังไม่ได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนเท่าที่ควร ถือ

เป็นการสูญเสียโอกาสด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมาก นอกนี้โรงเรียนยังขาดการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้เชื่อมโยงกับหลักสูตรสถานศึกษา จึงสมควรได้มีการจัดการและพัฒนากการเรียนการสอน โดยการบูรณาการการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ให้สอดคล้องสัมพันธ์กับเนื้อหาสาระและตัวชี้วัดของรายวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ และเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ จากปัญหาดังกล่าว ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนที่ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้บริหารสถานศึกษาแห่งนี้ ได้เล็งเห็นความสำคัญที่ต้องศึกษา ค้นคว้าเพื่อให้ได้มาซึ่งรูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและแหล่งเรียนในท้องถิ่น สำหรับการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา จึงได้ทำวิจัยเรื่อง “รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้อื่นในท้องถิ่น สำหรับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย ภาพสินธุ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 24” ซึ่งสอดคล้องตามหลักการพัฒนาและกระบวนการในการใช้แหล่งเรียนรู้ ตามแนวคิด ทฤษฎีที่ศึกษา โดยใช้หลักการทรงงานตามแนวพระราชดำริบันได 3 ขั้น สู่อุบัติความสำเร็จอย่างยั่งยืน คือ

1. การเข้าใจ (C= Comprehension) คือ การสร้างให้เกิดความเข้าใจในข้อมูลพื้นฐาน ด้วยการศึกษาข้อมูลทุกมิติของแหล่งเรียนรู้ภายในและแหล่งเรียนรู้อื่นในท้องถิ่น ชุมชน และรวบรวมองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง
2. การเข้าถึง (A = Access) เป็นเรื่องการสื่อสารและสร้างการมีส่วนร่วม โดยมุ่งสื่อสารสร้างความ เข้าใจและความมั่นใจกับท้องถิ่นชุมชน ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา และความต้องการของโรงเรียน ท้องถิ่น และผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนามากที่สุด

3. การพัฒนา (D = Development) เป็นเรื่องของการเรียนรู้เพื่อพัฒนา ศักยภาพนักเรียน ท้องถิ่น ชุมชน การสร้างรูปแบบการจัดการแหล่งเรียนรู้ภายใน สถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น และการพัฒนาการศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยน เรียนรู้และฝึกปฏิบัติของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และการติดตามสนับสนุนประเมินผล

เพื่อประโยชน์ในการกำหนดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ ในการจัดการ แหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ที่ช่วยให้ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และบุคลากรผู้ดูแลแหล่งเรียนรู้ใน ท้องถิ่น สามารถเข้าใจ เข้าถึงและพัฒนา การจัดกิจกรรมเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มี โอกาสเรียนรู้ สู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยการมีส่วนร่วม เกิดความเป็นเจ้าของร่วม และนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไปในที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและสังเคราะห์องค์ประกอบของความเป็นแหล่ง เรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น สำหรับการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์
2. เพื่อสร้างรูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ใน ท้องถิ่น สำหรับการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษก วิทยาลัย กาฬสินธุ์
3. เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและ แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นสำหรับการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนโรงเรียน กาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์

4. เพื่อประเมินคุณภาพนักเรียนและประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง หลังจากการใช้รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น สำหรับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์

ขอบเขตของการวิจัย

รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น สำหรับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์ ดำเนินการวิจัยในปีการศึกษา 2561 - 2562 โดยผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเพื่อการจัดการศึกษา มาตรฐานคุณภาพการศึกษา ศึกษาข้อมูลภาคสนาม (Field Research) ประเมินรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ มีการยืนยันรูปแบบจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการสนทนากลุ่ม (Focus group Discussion) การนำรูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น มาใช้ในการจัดการศึกษาจริงที่โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์ การประเมินผลการใช้รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ สำหรับการจัดการศึกษา การประเมินคุณภาพนักเรียน และประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องหลังจากการใช้รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้

ระเบียบวิธีวิจัย

เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R & D) โดยใช้กระบวนการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed methods Research) ซึ่งประกอบด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงปริมาณ ดำเนินการเป็น 2 ระยะ ดังนี้

การวิจัยระยะที่ 1 การวิจัย (Research: R) เป็นการศึกษาวเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Analysis) การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาข้อมูลภาคสนาม (Field Research) ได้แก่ แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์ และแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ในเขตอำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 5 แห่ง

กลุ่มเป้าหมาย ที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และบุคลากรผู้ดูแลแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น จำนวน 57 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยการสัมภาษณ์ สังเกต เพื่อหาคำตอบประกอบของแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น สำหรับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์

การวิจัยระยะที่ 2 การพัฒนา (Development : D) เป็นการออกแบบสร้างและพัฒนา (Design & Development) การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การออกแบบ (Design) และการสร้างรูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น สำหรับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์ พร้อมคู่มือประกอบการใช้รูปแบบ โดยผู้วิจัยและคณะ หาประสิทธิภาพของรูปแบบโดยใช้แบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน

กลุ่มเป้าหมาย ที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และบุคลากรผู้ดูแลแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น จำนวน 57 คน เพื่อสร้างรูปแบบและสร้างคู่มือรูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นที่

เหมาะสม สำหรับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development) เป็นการวิพากษ์และยืนยันรูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

กลุ่มเป้าหมาย ที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 15 คน ประกอบด้วย อาจารย์สอนในมหาวิทยาลัย ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ ครูผู้สอน และบุคลากรผู้ดูแลแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสนทนากลุ่ม วิพากษ์และยืนยันรูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ คู่มือรูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น สำหรับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินผล (Evaluation) เป็นการประเมินผลรูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น สำหรับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 การประเมินคุณภาพนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์ และการประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องหลังจากการใช้รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้

กลุ่มเป้าหมาย ที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน และผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ดูแลแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น จำนวน 229 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามประเมินรูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น สำหรับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา

คุณภาพนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์ แบบประเมินคุณภาพนักเรียน และแบบสอบถามประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องหลังการใช้รูปแบบ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยระยะที่ 1

ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Analysis) โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สังเคราะห์องค์ประกอบของความเป็นแหล่งเรียนรู้ มี 6 องค์ประกอบ คือ ด้านที่ 1 ด้านการบริหารจัดการ ด้านที่ 2 ด้านจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง ด้านที่ 3 ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านที่ 4 ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน ด้านที่ 5 ด้านการนิเทศการศึกษา ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง (Learning by Doing) และด้านที่ 6 ด้านการบริการและให้ความรู้ของบุคลากรผู้ดูแลแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 2 ผลการศึกษาข้อมูลภาคสนาม (Field Research)

การศึกษาในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น รวม 5 แห่ง โดยการสัมภาษณ์บุคลากรและสังเกตการเรียนรู้ การทำกิจกรรม การปฏิบัติจริง การฝึกประสบการณ์ และวิธีการดำเนินชีวิตในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็น ดังนี้

1.1 ข้อสัมภาษณ์และสังเกต ในการดำเนินการของสถานศึกษา มีการศึกษาความเป็นแหล่งเรียนรู้อย่างไรบ้าง เช่น เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา การบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ การจัดให้นักเรียนได้เรียนรู้และฝึกประสบการณ์ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคลากรผู้ดูแลแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น การนิเทศ ติดตาม และการให้บริการแหล่งเรียนรู้

ผลการศึกษาจากสัมภาษณ์และสังเกตโดยรวม สรุปได้ว่า สถานศึกษามีการดำเนินการจัดการศึกษาเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ใน

ท้องถิ่นด้วยความเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนาความเป็นแหล่งเรียนรู้ ได้สอดคล้องกับหลักการแนวคิดทฤษฎีความเป็นแหล่งเรียนรู้ มีองค์ประกอบทั้ง 6 ด้านคือ ด้านที่ 1 ด้านการบริหารการจัดการศึกษาในสถานศึกษา ดำเนินเป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและบริบทของท้องถิ่น ด้านที่ 2 ด้านการจัดการเรียนรู้เป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรสถานศึกษา มีการวิเคราะห์บริบทและสร้างหลักสูตรสาระท้องถิ่นอันเกิดจากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นสำคัญ ในหลักสูตรจะประกอบด้วย วิสัยทัศน์ หลักการ วัตถุประสงค์ กลยุทธ์ และการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ ด้านที่ 3 ด้านคุณภาพนักเรียนจากการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น นักเรียนสามารถอธิบายความเป็นมาและคุณค่าของแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นที่สำคัญยิ่ง และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ที่มีต่อพสกนิกรชาวอำเภอเขาวงอย่างหาที่สุดมิได้ ทรงพระราชทานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เช่น อ่างเก็บน้ำลำพะยังตอนบน อุโมงค์ผันน้ำลำพะยังภูมิพัฒน์ โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ และโครงการส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดสิม ทำให้ราษฎรในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น นักเรียนอธิบายความเป็นมาของท้องถิ่นของตนเองได้จากการเรียนในแหล่งเรียนรู้ประวัติชาวผู้ไทย จากอนุสาวรีย์พระอิศรवंชา หลักเมืองกุดสิมনারายณ์ วัดวังคำ เกิดความรักและภาคภูมิใจในชาติพันธุ์ของตนเอง ด้านที่ 4 ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และร่วมแก้ไขปัญหาของนักเรียน ด้านที่ 5 ด้านการสร้างขวัญกำลังใจและการให้คำแนะนำในการใช้แหล่งเรียนรู้โดยศึกษานิเทศก์ และด้านที่ 6 ด้านการให้บริการจากผู้ดูแลแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ให้ความรู้ความเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา ด้วยความตระหนักที่จะพัฒนาคุณภาพนักเรียนและพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานสากล สรุป ได้องค์ประกอบของความเป็น

แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น สำหรับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษก วิทยาลัย กาฬสินธุ์ คือ AISPSS

ผลการวิจัยระยะที่ 2

ผลการพัฒนารูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นสำหรับการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์ แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน มีผลการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การออกแบบและการสร้างรูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นสำหรับการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์ และหาประสิทธิภาพของรูปแบบมีผล ดังนี้

2.1 หลักการสร้างรูปแบบ

1) หลักเข้าใจความเป็นแหล่งเรียนรู้ คือ ทรัพยากรที่เป็นแหล่งเรียนรู้มาใช้เป็นสื่อประกอบด้วย บุคคล วัสดุอุปกรณ์ของจริงและสถานที่จริง ที่ใช้เชื่อมโยงความรู้ให้กับผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง ช่วยสร้างนิสัยใฝ่เรียนรู้ ส่งเสริมให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ และเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต จะเกิดผลต่อความคิดรวบยอด เกิดความกระตือรือร้น เกิดการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ด้วยตนเองที่จะนำไปสู่ความเจริญอย่างยั่งยืนของคนในชาติ 2) หลักเข้าถึง รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นที่เหมาะสมสถานศึกษาสามารถเข้าถึงแก่นแท้ของสังคมแห่งการเรียนรู้และการเรียนรู้ตลอดชีวิต 3) หลักพัฒนา ก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนในทางที่ดีขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพของการใช้แหล่งเรียนรู้ 6 ด้าน คือ การบริหาร การจัดการเรียนการสอน การเรียนรู้ของผู้เรียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง การนิเทศการศึกษาของผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ และการให้บริการของผู้ดูแลแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

2.2 แนวคิดทฤษฎี ที่นำมาใช้ในการสร้างรูปแบบ ดังนี้ 1. แนวคิดและทฤษฎีตามนโยบายการบริหารการศึกษาของชาติ นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ 2. แนวคิดและทฤษฎีบริหารสถานศึกษา 3. แนวคิดและทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ 4. แนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้เรียน ทฤษฎีสำคัญ ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพของผู้เรียน ได้แก่ ทฤษฎีการเรียนรู้ของ กานเย่ (Gagne’s Eclecticism) การจัดการเรียนรู้ที่เป็นระบบซึ่งเริ่มจากง่ายไปหายาก ทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูเนอร์ (Bluner) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ซึ่งนำไปสู่ การค้นพบการแก้ปัญหา ทฤษฎีการเรียนรู้ของ ออซูเบล (Ausubel) การเรียนรู้ที่มีความหมาย (A theory of meaningful verbal learning) สามารถเชื่อมโยงกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่รู้มาก่อน คือ มีการนำเสนอความคิดรวบยอดหรือ กรอบมโนทัศน์หรือกรอบแนวคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่งแก่ผู้เรียนก่อนการสอนเนื้อหาสาระ นั้น ๆ จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนเนื้อหาสาระนั้นอย่างมีความหมาย 5. แนวคิดและทฤษฎีการนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการติดตามควบคุม กำกับการวัดและประเมินผลตลอดจนการใช้ การชี้แนะ ที่จะส่งผลต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างแท้จริง การนิเทศเป็นการแนะนำการประสานงาน การช่วยเหลือ และการร่วมมือกันในการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารการศึกษา การจัดการเรียนการสอน คุณภาพของผู้เรียน 6. แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เป็นกระบวนการมีที่จะช่วยให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นไปตามบริบทของท้องถิ่นชุมชน ใช้แนวคิดของการเข้าถึงชุมชนประกอบด้วย การสังเกต (Observation) การสัมภาษณ์ (Interview) และการสำรวจในภาคสนาม (Field Survey) 7. แนวคิดและทฤษฎีการให้บริการของผู้ดูแลแหล่งเรียนรู้ เป็นการปรับการเรียนเปลี่ยนการสอนในการจัดการศึกษาอย่างเท่าทันกับสังคม เทคโนโลยี ด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน ที่จะนำไปสู่การศึกษาตลอดชีวิตและเกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ ตามแนวคิดการให้บริการ SERVICE

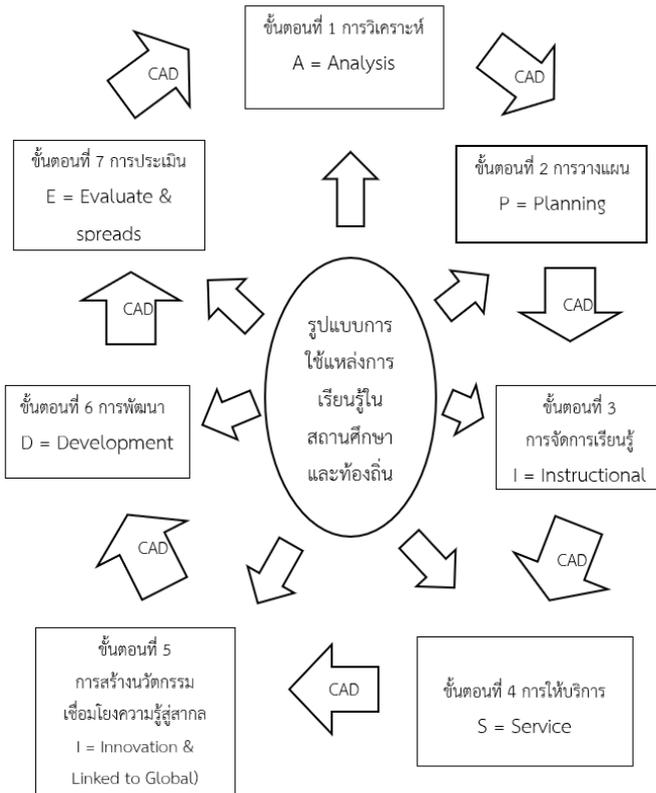
การมีมิตรภาพต่อผู้มารับบริการทุกคน 8 หลักการตามแนวพระราชดำริ จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานภาคสนาม ในสถานศึกษาพบว่า สถานศึกษาให้ความสำคัญกับแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ มีความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน โดยใช้ความรู้อย่างมีปัญญาควบคู่คุณธรรมประจำตน ด้วยหลักการตามแนวพระราชดำริบันได 3 ขั้น สำเร็จอย่างยั่งยืน คือ เข้าใจ (Comprehension = C) เข้าถึง (Access = A) และพัฒนา (Development = D) (ประเวศวະสี. 2554 : 31)

2.4 รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น สำหรับการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ (Analysis) ขั้นที่ 2 การวางแผน (Planning) ขั้นที่ 3 การเรียนการสอน (Instructional) ขั้นที่ 4 การสร้างนวัตกรรม เชื่อมโยงความรู้สู่สากล (Innovation & Linked to Global) ขั้นที่ 5 การให้บริการ (Service) ขั้นที่ 6 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (Development) ขั้นที่ 7 การประเมินและเผยแพร่ (Evaluation and Spreads) เรียกว่า APISIDE MODEL ใช้หลักการตามแนวพระราชดำริบันได 3 ขั้นสู่ สำเร็จอย่างยั่งยืนเข้าใจ เข้าถึงและพัฒนา CAD (Comprehension Access และ Development) และคู่มือรูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น สำหรับการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์ ที่ผู้วิจัยและคณะจัดทำขึ้น ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ความนำ ส่วนที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ส่วนที่ 3 ความเป็นแหล่งเรียนรู้ ส่วนที่ 4 รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ส่วนที่ 5 ประสิทธิภาพของรูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ส่วนที่ 6 เงื่อนไขในการใช้แหล่งเรียนรู้ และส่วนที่ 7 ตัวอย่างการจัดการเรียนรู้บูรณา

การใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นสำหรับการจัดการเรียนรู้

2.5 เจาะลึกสำคัญการใช้รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นสำหรับการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์ ได้แก่ 1. ผู้บริหารสถานศึกษา (Administration) 2. ครูผู้สอน (Teacher) 3. ผู้เรียน (Learner) 4. ผู้ปกครอง (Guardian) 5. ศึกษานิเทศก์ (Supervision) และ 6 ผู้ดูแลแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น (Facilitator)

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา เป็นการวิพากษ์รูปแบบการใช้แหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น สำหรับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์ ทั้ง 7 ขั้นตอน ชื่อว่า APISIDE MODEL ตามแนวพระราชดำริบันได 3 ขั้นสู่ ความสำเร็จอย่างยั่งยืนเข้าใจ เข้าถึงและพัฒนา CAD (Comprehension Access Development) โดยการสนทนากลุ่มย่อย (Focus group Discussion) ของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 15 คน ได้ผลการประเมินผลการวิพากษ์ยืนยันรูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้จากการสนทนากลุ่ม หาประสิทธิภาพของรูปแบบ ได้รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น สำหรับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์ ดังภาพ

แผนภาพที่ 1 รูปแบบการใช้แหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาและท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 3 ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น สำหรับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษก วิทยาลัย กากพลินธุ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 24 โดยใช้แบบสอบถามประเมิน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน

นักเรียน คณะกรรมการ สถานศึกษาโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์ มีผลการประเมิน ดังนี้

ผลการประเมินการใช้รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น สำหรับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์ พบว่า มีระดับการปฏิบัติในการใช้รูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D.= 0.59) และเมื่อพิจารณาผลรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ คือ การวางแผน (P) มีการปฏิบัติมากที่สุดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$, S.D.= 0.43) รองลงมา คือ ด้านการประเมินผลและเผยแพร่ (E) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D.= 0.55) และด้านการจัดการเรียนการสอน (I) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D.= 0.52) ส่วนด้านที่มีค่าน้อยที่สุด คือ การให้บริการ (S) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D.= 0.65)

ขั้นตอนที่ 4. ผลการประเมินคุณภาพนักเรียนและประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง หลังใช้รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น สำหรับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์ พบว่า นักเรียนมีคุณภาพด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สูงขึ้นทุกระดับชั้น ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D.= 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีคะแนนความพึงพอใจมากที่สุดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ข้อ 3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาและในท้องถิ่น มีความเหมาะสมและตรงตามความต้องการของผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$, S.D.= 0.33) รองลงมาคือ ข้อ 7 หลังการใช้รูปแบบการใช้แหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นแล้ว นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากกิจกรรม

การเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$, S.D.= 0.37) และ ข้อ 13 รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ทำให้นักเรียนมีความรู้และทักษะชีวิตจากการศึกษา ค้นคว้าตามความถนัดและความสนใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$, S.D.= 0.38) ส่วนข้อมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 5 ผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีโอกาสสะท้อนข้อมูลกลับ เพื่อการพัฒนาแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.57$, S.D.= 0.69)

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ มี 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การวิจัย (Research : R) เป็นการศึกษาวิเคราะห์ (Analysis) ข้อมูลพื้นฐานในการดำเนินการวิจัย มี 2 ขั้นตอน ระยะที่ 2 การพัฒนา (Development : D) เป็นการออกแบบและพัฒนา (Design & Development) มี 3 ขั้นตอน ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยไปแล้ว จึงขออภิปรายผลในสาระสำคัญ 4 ประเด็นหลัก ดังนี้

1. การศึกษาองค์ประกอบของความเป็นแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นสำหรับการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์

1.1 องค์ประกอบของ ความเป็นแหล่งเรียนรู้โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ ด้านที่ 1 ด้านการบริหารด้านที่ 2 ด้านจัดการเรียนการสอน 3 ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านที่ 4 ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน ด้านที่ 5 ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านที่ 6 ด้านบุคลากรผู้ดูแลแหล่งเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ พงษ์ ไบเี่ยม (2558 : 46) ที่พบว่า องค์ประกอบของความเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีความเกี่ยวข้องประสานสัมพันธ์กัน 6 องค์ประกอบ คือ

AISPSS ได้แก่ การบริหาร (A = Administration) การจัดการเรียนรู้ (Instructional) คุณภาพผู้เรียน (Student) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (Parental) การนิเทศการศึกษา (Supervisors) การให้บริการ (Service) สอดคล้องกับวิจัยของ กนกพร นิคมพลี (2555 : 64 - 65) ที่พบว่า ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมเครื่องจักสาน เกี่ยวข้องกับความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์และถ่ายทอดสืบต่อกันมา จนกลายเป็นองค์ความรู้ประจำท้องถิ่น ที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมและการปลูกฝังวิถีคิด การดำเนินชีวิตประจำวันให้แก่ลูกหลาน และยังสอดคล้องกับวิจัยของ จายคอก (Jaycox. 2001 : 89-104) พบว่า แม้หลักสูตรจะกำหนดเป็นแบบแผน แต่นักเรียนที่เรียนในระบบโฮมสกูล ก็ต้องได้รับการจัดให้ผู้เรียนได้มีการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง และการถ่ายทอดประสบการณ์จากผู้รู้ในสังคม ปัจจุบันต้องให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

1.2 ผลการศึกษาข้อมูลภาคสนาม (Field Research) ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น 5 แห่ง สรุปได้ว่า สถานศึกษา มีการดำเนินการจัดการศึกษาเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นด้วยความเข้าใจ เข้าถึงท้องถิ่น และพัฒนาความเป็นแหล่งเรียนรู้ ได้สอดคล้องกับหลักการแนวคิด ทฤษฎีความเป็นแหล่งเรียนรู้ และมีองค์ประกอบทั้ง 6 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 3) ด้านคุณภาพนักเรียน จากการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีความภูมิใจในท้องถิ่นตนเอง 4) ด้านการสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง เช่น ร่วมประชุมวางแผน ร่วมระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และร่วมแก้ไขปัญหานักเรียน 5) ด้านการสร้างขวัญกำลังใจให้คำแนะนำในการใช้แหล่งเรียนรู้ โดยศึกษานิเทศก์ 6) ด้านการให้บริการแหล่ง

เรียนรู้ ให้ความรู้ความเข้าใจ เข้าถึง พัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นโดยบุคลากรผู้ดูแลแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น และดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ด้วยความตระหนักที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ และพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานสากล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงนิ พรหมจิตต์ (2553 : 42 - 46) พบว่า กระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น 4 ระดับ คือ การร่วมคิดและตัดสินใจ เจ้าหน้าที่และผู้นำชุมชนร่วมกันกำหนดกิจกรรม ส่งเสริมการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ การระดมความคิดเห็นร่วมกันสรุปกิจกรรมที่ควรดำเนินการ ได้แก่ คลังข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น คลินิกเพื่อนคู่คิด เศรษฐกิจพอเพียง ตลาดนัดภูมิปัญญา การส่งเสริม การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ทัวร์สุขภาพ “สมุนไพรพื้นบ้าน” ธนาคารต้นไม้ และ เวทีพัฒนาเครือข่าย

2. การพัฒนารูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นสำหรับการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24

2.1 การออกแบบและการสร้างรูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นสำหรับการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์ และหาประสิทธิภาพของรูปแบบ 1) มีหลักการสร้างรูปแบบ คือ หลักการเข้าใจความเป็นแหล่งเรียนรู้ โดยใช้ทรัพยากรที่เป็นแหล่งเรียนรู้มาใช้เป็นสื่อประกอบด้วยบุคคล ของจริงและสถานที่จริง ที่ใช้เชื่อมโยงความรู้ให้กับผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงช่วยสร้างนิสัยใฝ่เรียนรู้ ส่งเสริมให้เกิดสังคมนแห่งการเรียนรู้ และเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต จะเกิดผลต่อความคิดรวบยอดเกิดความรู้กระตือรือร้น เกิดการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของตนเองที่จะนำไปสู่ความยั่งยืนของคนในชาติ หลักการเข้าใจรูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นที่เหมาะสม สถานศึกษา

สามารถ เข้าถึง แก่นแท้ของสังคมแห่งการเรียนรู้และการเรียนรู้ตลอดชีวิต และหลักการพัฒนา ก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนอย่างมีประสิทธิภาพของการใช้แหล่งเรียนรู้ 6 ด้าน คือ การบริหารจัดการศึกษา ด้านการเรียนการสอน ด้านคุณภาพของนักเรียน ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ และด้านการให้บริการของผู้ดูแลแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ใช้แนวคิดและทฤษฎีบริหารสถานศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาจากหลักสูตรแกนกลาง ไปสู่หลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาและบริบทของท้องถิ่น ตามแนวคิดการบริหาร วงจรคุณภาพ PDCA ของเดมมิ่ง (Deming Cycle) และทฤษฎีการบริหารเชิงการจัดการ “POSDCoRB” ของลูเธอร์ กุลลิก (Luther Gulick) โดยบุคคลที่เป็นผู้นำสำคัญสูงสุดในการบริหารสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา นำไปสู่การจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยเทคนิคกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการครบวงจร โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา และท้องถิ่น ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ ผู้ปกครอง และผู้ดูแลแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นสำหรับการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ประกอบด้วย รูปแบบ 7 ขั้นตอน และคู่มือการใช้รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นสำหรับการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์ 7 ขั้นตอน ชื่อว่า APISIDE ดังนี้ คือ 1) การวิเคราะห์ (A: Analysis) 2) การวางแผน (P : Planning) 3) การจัดการเรียนรู้ (I: Instructional) 4) การให้บริการ (S: Service) 5) การสร้างนวัตกรรมและเชื่อมโยงความรู้สู่สากล

(Innovation & Linked to global) 6) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (Development) และ 7) การประเมินและเผยแพร่ (Evaluation and Spreads) สอดคล้องกับวิจัยของ พยุง ไบแย้ม (2558 : 244 - 245) พบว่า การพัฒนารูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เพื่อการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา มี 7 ขั้นตอน ขั้นที่ 1 การวางแผน (Planning) ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ (Analysis) ขั้นที่ 3 การจัดการเรียนการสอน (Instructional) ขั้นที่ 4 การให้บริการ (Service) ขั้นที่ 5 การเชื่อมโยงความรู้สู่สากล (Linked to global) ขั้นที่ 6 พัฒนาแหล่งเรียนรู้ (Development) ขั้นที่ 7 ประเมินผลและเผยแพร่ (Asses and spreads) ยังมีความสอดคล้อง กับแนวคิดและงานวิจัยของ สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545 : 109 - 112), ชัชฎา อุดมสิทธิ์ (2561 : 87-88), สาคร มหาหิงค์ (2560 : 581-582), วุฒิไกร คำแฝง (2557 : 200-203) และเต็นวิช ชูคันทอม (2558 : 138-139) คู่มือการใช้รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นสำหรับการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์ ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ความนำ ส่วนที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ส่วนที่ 3 ความเป็นแหล่งเรียนรู้ ส่วนที่ 4 รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ส่วนที่ 5 ประสิทธิภาพของรูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ส่วนที่ 6 เงื่อนไขในการใช้แหล่งเรียนรู้ และส่วนที่ 7 ตัวอย่างการจัดการเรียนรู้บูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นสำหรับการจัดการเรียนรู้อ ผลการวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิทุกคนเห็นด้วยทั้ง 7 ส่วน เงื่อนไขสำคัญ (Conditions) ในการใช้รูปแบบ ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ศึกษานิเทศก์ และผู้ดูแลแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

2.2 ผลการพัฒนารูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น โดยการประเมินรูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้

ในท้องถิ่นสำหรับการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์ และผลการวิจัยยืนยันรูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ คือ รูปแบบ 7 ขั้นตอน และคู่มือการใช้รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นสำหรับการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน จากการสนทนากลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 15 คน โดยภาพรวมการหาประสิทธิภาพของรูปแบบ การใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นสำหรับการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์ มีประสิทธิภาพที่ระดับมากที่สุด มีหลักการพัฒนารูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นสำหรับการจัดการศึกษา เป็นไปตามแนวพระราชดำริหลักการพัฒนาบันได 3 ขั้น สู่ความสำเร็จอย่างยั่งยืนที่ชื่อย่อว่า CAD ประกอบด้วย เข้าใจ (C = Comprehension) เข้าถึง (A = Access) และ พัฒนา (D = Development) และเงื่อนไขสำคัญของรูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น สอดคล้องกับเอกสารและงานวิจัย สอดคล้องกับนโยบายของการจัดการศึกษา สอดคล้องกับการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ที่จะนำไปให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย การเรียนรู้จากภูมิปัญญาก่อให้เกิดความตระหนักรู้ท้องถิ่น รู้จักตัวตนของตนเอง เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ได้นำไปสู่ความสำเร็จอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับวิจัยของ กนกพร ฉิมพลี (2555 : 64 - 65) ที่พบว่า กระบวนการจัดการความรู้ภูมิปัญญา ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ การกำหนดความรู้ผ่านการคิดและตัดสินใจร่วมกัน การแสวงหาความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้อย่างไม่เป็นทางการ และเงื่อนไขที่ทำให้ประสบความสำเร็จ ได้แก่ ความรู้ด้านการจัดการความรู้วัฒนธรรมองค์กร ภาวะผู้นำ และโครงสร้างพื้นฐาน คือ “การพึ่งตนเอง” ของการมีผู้นำที่เข้มแข็ง มีความสามัคคี การยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต

3. ผลการประเมินการใช้รูปแบบการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นสำหรับการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์

ผลการประเมินการใช้รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น สำหรับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์ พบว่า มีระดับการปฏิบัติในการใช้รูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47, S.D. = 0.59$) และเมื่อพิจารณาผลรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ คือ การวางแผน (P) มีการปฏิบัติมากที่สุดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75, S.D. = 0.43$) รองลงมา คือ ด้านการประเมินผลและเผยแพร่ (E) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71, S.D. = 0.55$) และด้านการจัดการเรียนการสอน (I) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47, S.D. = 0.52$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การให้บริการ (S) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26, S.D. = 0.65$)

4. ผลการประเมินคุณภาพนักเรียนและประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง หลังจากการใช้รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น สำหรับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์

ผลการประเมินคุณภาพนักเรียนและประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องหลังใช้รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น สำหรับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์ พบว่า นักเรียนมีคุณภาพด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สูงขึ้นทุกระดับชั้น ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74, S.D. = 0.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีคะแนนความพึงพอใจ

มากที่สุดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ข้อ 3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาและในท้องถิ่น มีความเหมาะสมและตรงตามความต้องการของผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$, S.D.= 0.33) รองลงมาคือ ข้อ 7 หลังการใช้รูปแบบการใช้แหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นแล้ว นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$, S.D.= 0.37) และ ข้อ 13 รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ทำให้นักเรียนมีความรู้และทักษะชีวิตจากการศึกษา ค้นคว้าตามความถนัดและความสนใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$, S.D.= 0.38) ข้อมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 5 ผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีโอกาสสะท้อนข้อมูลกลับ เพื่อการพัฒนา รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D.= 0.69)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในทำการวิจัยครั้งต่อไป สถานศึกษาในระดับมัธยมศึกษาทุกสังกัด ควรได้มีการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

1. รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อการเรียนรู้สู่อาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา เป็นการวิจัยและพัฒนา
2. รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการวิจัยและพัฒนา

กิตติกรรมประกาศ

วิจัยเรื่องนี้ สำเร็จได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับความกรุณาและความอนุเคราะห์เป็นอย่างดียิ่งจาก ว่าที่ร้อยตรี ดร.ธนู วงษ์จินดา ดร.ภูธร จันทะหงษ์ ปุณยจรัสธำรง รศ.ดร.สมเจตน์ ภูศรี รศ.ดร.สุเทพ เมย์ไธสง และ ดร.เสนห์ คำสมหมาย ผู้เชี่ยวชาญที่ได้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือ ให้แนวคิด ข้อเสนอแนะและให้การช่วยเหลือเป็นอย่างดี ในการดำเนินการวิจัยทุกขั้นตอน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงยิ่ง

เอกสารอ้างอิง

- กนกพร ฉิมพลี. (2555). **รูปแบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมเครื่องจักสาน : กรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครราชสีมา**. ปรัชญา ดุษฎีบัณฑิต คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ชัชฎา อุดมสิทธิ. (2561). **การพัฒนาแบบการจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนเพชรพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- เด่นวิช ชูคันหอม. (2558). **รูปแบบการพัฒนาแหล่งเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของชุมชนของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน
- ประวิต เอราวรรณ์. (2545). **การวิจัยปฏิบัติการ : การเรียนรู้ของครูและการสร้างพลังร่วมในโรงเรียน**. กรุงเทพมหานคร : ดอกหญ้าวิชาการ.
- ประเวศ วะสี. (2554). **กระบวนการนโยบายสาธารณะ**. กรุงเทพฯ : มูลนิธิ

สาธารณสุขแห่งชาติ.

พจน์ี พรหมจิตต์. (2553). **ภาวะผู้นำของคณะกรรมการพัฒนาสตรีตำบล.**

กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

พยุง ใบแย้ม. (2558). **การพัฒนารูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นที่เหมาะสม**

เพื่อการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎี

บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเพื่อพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
กาญจนบุรี.

พิสุทธา อารีราษฎร์. (2550). **การพัฒนาซอฟต์แวร์ทางการศึกษา. มหาสารคาม :**

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

วุฒิไกร คำแฝง. (2557). **รูปแบบการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้วยการมีส่วนร่วมของ**

คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน กรณีศึกษาโรงเรียนกู่กาสิงห์

ประชาสรรค์ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์การศึกษา

มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สาคร มหาหิงค์ (2560) **การบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด**

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 4. วารสารวิชาการ

แพรวกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์. 4(3),581-582.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **รายงานการวิจัย**

การพัฒนามาตรฐานแห่งการเรียนรู้. กรุงเทพฯ :ชุมชนสหกรณ์การเกษตร

แห่งประเทศไทย.

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2545). **20 วิธีจัดการเรียนรู้ : เพื่อพัฒนาคุณธรรม**

จริยธรรมค่านิยมและการเรียนรู้โดยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง.

กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

Translated Thai References

- Boonchom Srisaard. (2012). **Basic Research. 7th Edition.** Bangkok:
Suviriyasan.
- Denwit Shukomhom. (2015). **The model of learning resource
development of community Participation of school, under
Khonkan Primary Educational Service Office 5.**
Thesis of Master of Education of Mahasarakarm University.
- Jaycox, R. (2001). **Rural home schooling and place-based education.**
Charleston, W V: ERIC.
- Kanokpon Chimplee. (2012). **The model of knowledge management
Of local wisdom in term of basketwork: in case of
community Enterprises. Nakhonratchasima province.** Doctor
of Philosophy, development. National Institute of Development
Administration.
- Office of Education council. (2009). **A report of learning standard
Development.** Bangkok: Agricultural cooperative community
Of Thailand.
- Payung Baiyam. (2015). **The model development of using local
Resources for educational management in primary school
level.** Doctor of Philosophy in Educational Administration.
Kanjanaaburi Rajabhat University.

- Pojchanee Promjit. (2010). **The leadership of sub-district women Committee.** Bangkok: National Institute of Development Administration.
- Prawit Arawan. (2002). **Action Research: Teacher learning and Creating common power in school.** Bangkok: Dokya Wichakan.
- Prawet Wasi. (2011). **Process of public policy.** Bangkok: National Public Health foundation.
- Phisuttha Arirat. (2017). **Educational software development.** Mahasarakham : Faculty of Education Rajabhat Mahasarakham University.
- Sakorn Mahahing. (2017). **Learning resource management of basic educational institutions under Khonkan Primary Educational Service Area Office 4.** Academic Journal of Kalasin University.
- Susada Udomsit. (2018). **The model development of learning resource management in Petpittayakom school, under The Secondary Educational Service Area Office 40.** Decertation of Pranakorn Rajabhat University.
- Suwit Moonkom. and Aoratai Moonkom. (2002). **20 ways of learning management : To Develop moral and learning process by their own way.** Bangkok : Pappim.

Wutikai Komevang. (2014). **The model of learning resource development of school board of Koogasing Prachasun school.Kasetwisai district, Roi-et.** Thesis of Master of Education of Mahasarakarm University.